

Održan seminar
„Rodna ravnopravnost u radu
nacionalnih saveta
nacionalnih manjina“

Međunarodni dan nestalih
osoba: Na Kosovu i Metohiji
se kao nestalo vodi ukupno
1.654 osoba

27

Minority News
mesečni bilten o životu manjinskih zajednica u Srbiji

avgust 2016

Backović: Za sprovodenje reformi je neophodno učešće svih građana

Pitanje udžbenika na manjinskim jezicima aktuelno i pre početka ove školske godine

U Etnografskom muzeju održani „Dani rusinske kulture“

IZDVAJAMO

Mogućnost otvaranja još četiri poglavlja do kraja godine

Predsednica skupštinskog Odbora za evropske integracije, Marinika Tepić, izrazila je nadu da će "u skladu sa realističnim pogledom na trenutak i situaciju, za vreme predsedavanja Republike Slovačke Savetom Evropske unije, biti otvorena i poglavља 5, 20, 25 i 26, od kojih bi poslednja dva brzo mogla biti i zatvorena".

Vlasi nisu prepreka za ulazak u EU

Bivši predsednik Rumunije, Trajan Basesku, je ranije izjavio da bi zvanični Bukurešt mogao da stavi veto na priključenje Srbije Evropskoj uniji, ako Srbija ne bude u potpunosti poštovala bilateralni sporazum o zaštiti prava rumunske manjine. Direktorka Kancelarije za ljudska i manjinska prava, Suzana Paunović, kaže da je u prethodnom periodu dosta toga urađeno na unapređenju položaja svih nacionalnih manjina, pa i rumunske i vlaške, i dodala da ne želi da komentariše „izjave predstavnika političkih stranaka iz drugih zemalja“, pa ni izjavu bivšeg predsednika Trajana Baseskua, za koju primećuje da je verovatno više namenjena unutrašnjoj političkoj upotrebi.

Održane 55. Slovačke narodne svečanosti

U Bačkom Petrovcu su po 55. put održane Slovačke narodne svečanosti. I ove godine je praznik Slovaka u Srbiji okupio brojne pripadnike slovačke nacionalne manjine, kao i državne zvaničnike iz naše zemlje i Slovačke republike.

Ako imate pitanje vezano za funkcionisanje nacionalnih saveta nacionalnih manjina ili za oblast prava nacionalnih manjina rado ćemo pronaći i objaviti odgovor.

info@minoritynews.rs

UVODNIK 27

Dobri odnosi jači od tenzija

Istorija ima čudnu osobinu – često voli da se ponavlja. Naročito voli da ponavlja svoje ne tako svetle strane. I ove godine su se uoči obeležavanja godišnjice „Oluje“ rasplamsale varnice na relaciji Beograd – Zagreb. Dok su jedni tugovali, drugi su slavili. Jedni su palili sveće a drugi su organizovali koncerte. Tradicionalno oprečni stavovi o akciji „Oluja“ izražavani su kroz brojne izjave kako jednih političara, tako i drugih, što je dovelo do ponovnog raspirivanja ratne retorike.

Dok je početak avgusta delom obeležen razmenom teških reči među našim i hrvatskim političarima, sredina meseca je na Kosovu bila u znaku najave normalizacije odnosa između Beograda i Prištine. Normalizaciji bi trebalo da doprinese upravo revitalizacija mosta na Ibru koji povezuje severni (srpski) i južni (albanski) deo Kosovske Mitrovice. Optimističnu najavu su uputile sve tri strane koje učestvuju u dijalogu – Kancelarija za Kosovo i Metohiju, kosovska vlada i Evropska unija.

Poznata je izreka da mostovi spajaju ljude i obale. Da li će i most u Kosovskoj Mitrovici potvrditi ovu izreku i doprineti da se poboljšaju godinama narušeni odnosi između zajednica koje tamo žive, pokazaće jedino vreme. Verujmo u najbolje ishode.

U Srbiji žive pripadnici 30 različitih nacionalnih zajednica!

Međunarodni dan nestalih

Izvor: Tanjug

Protestnim skupom je 30. avgusta u Gračanici obeležen Međunarodni dan nestalih lica, a porodice srpskih i drugih nealbanskih žrtava su i ove godine zatražile od nadležnih institucija da rasvetle sudbinu nestalih tokom ratnog sukoba na Kosovu.

Protestu, koji je organizovan u centru Gračanice, prisustvovalo je stotinak ljudi koji su nosili transparente koji su bili oblepjeni slikama nestalih Srba i drugih nealbanaca tokom rata, javio je Radio KiM.

Koordinator Udruženja za nestala lica na Kosovu i Metohiji, Milorad Trifunović, izjavio je da se već pet godina nije kopalo ni na jednoj lokaciji za koju se sumnja da su pokopana tela stardalih Srba i nealbanaca.

“Dželati naših nevinih žrtava danas počaju vence na njihove grobove i vredaju uspomenu na njih koja nam je ostala. Šta nam preostaje nego da se okupljamo i obeležavamo ove sumorne međunarodne dane, umesto njihovih rođenja i venčanja”, kaže Trifunović.

Na Kosovu se, prema podacima iz juna 2015. godine kao nestalo vodi ukupno 1.654 osoba a među njima je i nešto više od 530 Srba i drugih nealbanaca.

Predstavnica Udruženja kidnapovanih i nestalih, Silvana Marinković, kaže da, iako su kidnaperi i okolnosti pod kojima su ljudi nestali poznate, niko ništa ne preduzima.

“Moj suprug je nestao 19. juna 1999. godine. Postoje dokazi ko ga je kidnapovao i gde, ali ne samo da te osobe nisu izvedene pred lice pravde, već su i nagrađene. Mnogi od njih rade u kosovskim institucijama. Jedan od njih radi i u policijskoj stanici u Gračanici”, kazala je Marinkovićeva, ne žečeći da otkrije ime službenika policije o kojem je govorila.

Protestnom skupu prisustvovali su i

predstavnici u srpskim i kosovskim institucijama.

Zamenik premijera Kosova, Banimir Stojanović, poručio je da je pitanje nestalih i kidnapovanih često predmet politizacije.

“Vrlo je važno da svi koji donose političke odluke razumeju da dok ovo ne rešimo,

i Euleks će nastaviti da radi kako bi se što pre rešila sudbina nestalih, saopšteno je iz te organizacije povodom Međunarodnog dana nestalih.

Kako su tom prilikom u saopštenju naveli Međunarodni dan nestalih je važan u cilju podizanja svesti vlasti, medija i šire javnosti u svetu, na subinu nestalih i njihovih porodica.

To jako osetljivo pitanje, koje utiče na hiljadu ljudi, na Kosovu je od najveće važnosti i za Euleks, navodi se u saopštenju

dok pitanje kidnapovanih i nestalih ne dobije svoj epilog, nema iskrenog dogovora, ni pravljenja budućnosti na osnovama međusobnog poštovanja, tolerancije i suživota”, poručio je Stojanović.

te organizacije.

Euleks pomaže Institutu za sudsку medicinu (ISM) Ministartva pravde Kosova u intezivnim naporima da se rasvetli sudbina nestalih i intezivno koordinira aktivnosti sa udruženjima porodica, individualnim porodicama kao i sa drugim zainteresovanim stranama.

Od kako je Euleks počeo saradnju sa Institutom za sudsку medicinu, decembra 2008. godine predati su posmrtni ostaci 491 žrtve sukoba na Kosovu, urađeno više od 2.000 DNK analiza

To uključuje 387 novih identifikacija nestalih osoba koje su pronađene nakon intezivnog rada na terenu (u preko 554 operacija na terenu), laboratorijskih analiza (intezivan rad na obdukciji i identifikaciji koja uključuje preko 2.100 DNK uzoraka kostiju predatih na analizu) kao i ahivski pregled slučajeva.

Institut za sudsку medicinu, uz podršku stručnjaka iz Euleksa će u sklopu svog mandata nastaviti da radi, kako bi se što pre rešila sudbina nestalih.

U reformama je neophodno učešće svih građana

Poglavlja 23 i 24 su otvorena. Pred nama je niz planiranih aktivnosti, koje moramo što efikasnije sprovesti u delo. O nizu reformi, kao i o drugim pitanjima koja će se otvarati na evropskom putu naše države razgovarali smo sa Čedomirom Backovićem, šefom pregovaračke grupe za Poglavlje 23.

Često čujemo da su pred nama brojne aktivnosti obuhvaćene Akcionim planom za Poglavlje 23, međutim široka javnost malo zna šta to konkretno podrazumeva. Da li možete da objasnite koje su to aktivnosti, odnosno koje su to reforme koje će se sprovesti i u kom roku?

Mogu da pokušam. Akcioni plan za Poglavlje 23 ima 412 stranica. To je jedan veoma profesionalno ekspertski urađen dokument koji se bavi vrlo konkretnim, stručnim pitanjima iz tri oblasti. Jedna oblast je pravosuđe, druga oblast je borba protiv korupcije, treća oblast je zaštita prava građana, tzv. osnovna prava. I u okviru tih 412 stranica predviđene su brojne aktivnosti, 54 institucije u državi Srbiji, najrazličitija ministarstva, kancelarije koje je potrebno da, sprovođenjem tih aktivnosti koje su namerene, isplanirane u saglasnosti sa Evropskom unijom, zacrtane, postignu rezultate koji će se pretočiti u neke konkretnе prednosti, unapređenja, poboljšanja života građana Srbije u ova tri oblika. Možemo da damo neke primere. Ako je u pitanju pravosuđe budu li se sve aktivnosti sprovele, vrlo je razumno pretpostaviti da će se poboljšati stanje u pravosuđu u niz veoma važnih stvari. Zatim, drugi element, koji bi trebalo da je vrlo važan, je povećanje efikasnosti. Efikasnost znači da ljudi u jednom razumnom roku dobiju odluke suda o sporovima. Da li su to imovinski sporovi, da li su to krivični postupci, da to bude u jednom razumnom roku. Naredni momenat, koji je vrlo važan, jeste da postoji i potreban stepen predvidivosti. Šta to konkretno znači? To znači da građanin / građanka Srbije treba da budu u situaciji da u jednoj prilično razumnoj meri predviđi kakav je ishod nekog spora. Šta to ne znači? To ne znači da ako vi podnosite tužbu sudu da je to nešto analogno kupovini loza lutrije, pa gledate je l' će dobiti na lutriji. Ne, to znači da pre nego što ste podneli tužbu, da se sistem pravosuđa ustanovi na način na koji će u veoma velikom stepenu

biti poznato kakve su pravne posledice činjenja ili nečinjenja građana. Tu je napredak posebno potreban u imovinskom, parničnom pravu, ali i krivično pravo igra određenu ulogu u tom delu. Da bi se sve to obezbedilo potrebno je sprovesti niz aktivnosti koje ka tome vode. Recimo, jedna je vrlo važna aktivnost, kako bi se mogli meriti učinci i kvalitet rada pravosudnih organa, jeste tzv. kompjuterizacija. Znači u mnogo većoj

učestvuju i unapređuju, koriguju svoje ponašanje u nekom smislu civilizacijskom, evropskom itd. To je što se tiče pravosuđa.

Možemo da pričamo o drugoj temi. To je borba protiv korupcije. I ona je vrlo bitna za građane. Ona se generalno deli na dva dela. Jedan deo je prevencija, drugi je represija. Prevencija u oblasti borbe protiv korupcije bi trebalo da u

meri uvođenje kompjutera u kompletnom procesu donošenja sudske odluka. Da bi se ovakva stvar ostvarila sa druge strane potrebno je i da svi u tome učeštuju, svi delatnici u oblasti pravosuđa. Ima jedna stvar koja se zove procesna disciplina. Procesna disciplina u pravosuđu je takođe nešto što moramo da unapredimo i razlog za to jeste što, po prirodi stvari, u svakom sporu, krivičnom ili parničnom, vi imate jednu stranu kojoj odgovara da se taj spor nikad ne završi, najčešće. Procesna disciplina postoji kako bi se spor ipak završio u nekom roku. I to je sada do sudova i učesnika u sporu, stranaka i advokata. Prema tome kada pričamo o pravosuđu u Poglavlju 23, ipak moramo imati onu osnovnu poruku, a to je da bi se postigli ciljevi poglavlja 23 potrebno je da svi mi, apsolutno svi, znači da svi građani Srbije

aktivnostima dovede do toga da se identifikuju, da se utvrde koje su sve to tačke u državi, u državnoj upravi i uopšte u vlasti i u raznim javnim preduzećima, u ministarstvima, u agencijama, u direkcijama, i u drugim strukturama, u školama, u zdravstvu; koje su to tačke koje su po prirodi posla izložene koruptivnim radnjama i da se onda vezano za te tačke urade preventivne mere kako da korupcije ne bi dolazilo, za razliku od represije. Recimo, kompjuterizacija je velika pomoć kod preventivnih mera. To znači da ako vi imate uredno kompjuterski vođenu evidenciju o bilo čemu onda ta evidencija omogućava da se spreči preko redno odlučivanje, da se spreči odlučivanje na ovaj ili onaj način, neujednačeno itd. Ili imate situaciju u kojoj diskrecija, data nekom odlučivaču, treba da bude na jedan razuman način ograničena.

ničena. Što je više diskrecije, to je više i korupcije itd. Znači to su preventivne mere. Imamo i konfliktne interese, prijavljivanje imovine za funkcionere za borbu protiv korupcije, čitav niz aktivnosti koje bi trebalo da vode smanjenju korupcije u preventivnom delu, a u represivnom delu da vode ka kvalitetnijem i efikasnijem progonu, prosekciji korupcije od strane tužilaštva, policije, suda. U tom smislu smo već uveliko pristupili nekim izmenama i u zakonskoj normativi i u sudskoj tužilačkoj mreži.

U treću grupu spadaju osnovna prava, prava građana. To je vrlo široka grupa. Ona se bavi i pravima na informisanje i pravima nacionalnih manjina i tzv. procesnim pravima u bilo kom odnosu sa državom ili sa sudom. To su prava dece, to su prava određenih kategorija građana kao što je „LGBT community“ u kojima smo takođe predviđeli vrlo jasne korake, aktivnosti kako bi unapredili situaciju da naravno niko zbog svoje različitosti ne snosi nikakve negativne posledice na bilo kom planu ponašanja države sa jedne strane, a sa druge strane da se identifikovane grupe koje su podložnije diskriminaciji, koje su po svojoj prirodi podložnije nekakvim negativnim posledicama pripadanja datoj grupi, da li su to deca, da li su to žrtve nasilja u porodici, da li su to nacionalne manjine, da li su to jedne nacionalne manjine u odnosu na druge; u tom smislu da se preduzima niz aktivnosti kako bi se konkretni pomaci postigli u svakodnevnom životu pripadnika tih različitih grupa, kao i svih građana Srbije u nekim drugim sferama. Upravo je u procesu donošenje zakona o besplatnoj pravnoj pomoći za ljudе koji nisu u stanju da angažuju advokata. Država želi da im omogući da pristupe pravdi, da neka svoja prava pred sudom dokažu i pokažu. Vrlo jedna široka priča koja, da sumiram, se svodi na „svi za sve“. Potrebno je da svi učestvuju, svi građani, svako na svoj način učestvuju u promenama, u reformama kako bi svima na kraju bilo bolje. I u tom slučaju ne možemo izolovano posmatrati jednu kategoriju stuke u Srbiji. Sudstvo nam je onakvo kakvo nam je zdravstvo. Zdravstvo nam je onakvo kakvo nam je školstvo, školstvo nam je onakvo kakvi su nam mediji itd. Mi smo takvi kakvi smo i moramo svi zajedno da se polako razvijamo u jednom pravcu jedne pristojne evropske države, gde građani na takav način i žive.

Kada se ove reforme realizuju, na koji način će ih osetiti građani Srbije?

Osetiće ih vrlo konkretno. Ako pričamo o pravosuđu time što će jedan spor koji se pojavi biti rešen u mnogo bržem roku,

u efikasnijem roku, nakon što se reši i njegovo sprovođenje, koje je parnični predmet izvršenja, biće kvalitetnije rešeno. A samim tim što pojačamo predvidivost, biće manje i sporova. Ako ljudi konkretno mogu da predvide šta su posledice njihovih radnji, onda će često da se ponašaju na način da do sudskih sporova i ne dolazi. Drugo, ljudi koji nisu u stanju da sebi priušte da se finansijski pojave na sudu imaju takvu mogućnost, deca će imati posebnu zaštitu pred sudom, žrtve će imati posebnu zaštitu. Sudstva će se približiti nekom evropskom

manjine, da li azilanata, da li ekološki. Znači legitimne interese koji su važni za državu sa jedne strane i staro dobro naše srpsko svih građana Srbije, uhleblje. Znači uhleblje je uhleblje, a postizanje ciljeva, jedan efikasan i pravi način za postizanje ciljeva je nešto drugo. I tu imate malo oprečne stavove. Da li je interes dece zaštićen ako smo mi uhlebili X broj ljudi da se bavi pitanjima dece ili je interes dece zaštićen ako smo kroz projektni sistem finansiranja omogućili da se projekti sa svim svojim osobinama kontrole implementacije i postizanja rezultata koriste kao način da će se finansirati konkretne stvari koje će proizvesti konkretne rezultate. Šta je sad to? Mislim da se odgovor namiče sam, ali mi opet po prirodi imamo našu istorijsku pozadinu, istorijski razvitak koji je prouzrokovao da smo takvi kakvi smo. To ćemo morati da menjamo. To je poglavlje 23, da se mi menjamo.

A koji su rokovi koji su predviđeni za sprovođenje ovih reformi?

Ako uzmete Akcioni plan, videćete da sadrži niz kolona. Jedna kolona govori šta je to konkretna aktivnost. Ta konkretna aktivnost, recimo, može da bude obuka pravnika po jedinicama lokalne samouprave koji će se baviti sistemom i organizacijom pružanja besplatne pravne pomoći građanima. U drugoj koloni piše ko je za to nadležan – ministarstvo pravde u saradnji sa lokalnim samoupravama u jednoj koordinaciji. Treće kada će se to dešavati. To će se dešavati u toku 2017. godine. Nećemo da donešemo zakon, pa da ga odmah stavimo u primenu, a da nismo spremni za njegovu pripremu. Zatim piše ko će to da plati. U ovom konkretnom slučaju imamo strane donatore, a imamo i rezervisana sredstva u budžetu Srbije. To sve piše u Akcionom planu. A Akcioni plan su ljudi pisali kako bi ga drugi ljudi čitali. Moramo biti sve više i više temeljni, a sve manje i manje površni. To je takođe deo pristupanja Evropskoj uniji. Znači manje površnosti, a više temeljnosti. Temeljnost je kad uzmete jedan akcioni plan pa ga pročitate. Površnost je kad ste čuli da postoji, a nemate pojma o čemu se radi, ali sve jedno imate stav. To su te neke razlike ka kojima moramo da stremimo. I u zadnjoj koloni Akcionog plana stoji kako će se meriti stepen uspešnosti pojedine aktivnosti.

Aktivnu ulogu u sprovođenju Akcionog plana imaju same manjinske zajednice, odnosno njihovi nacionalni saveti. Drago nam je što vidimo da su početne nesuglasice u vezi sa Akcionim planom uspešno prevazidene. U kom delu sprovođenja Akcionog plana će aktivnu

ulogu imati nacionalne manjine, odnosno njihovi nacionalni saveti?

Moram početi od početka. Šta je to demokratija, šta je savremeno demokratsko društvo? To je društvo u kome se prepoznae legitimnost i potrebnost postojanja različitih interesa, različitih grupa u društvu. Demokratija se takođe sastoji u balansiranju legitimnih interesova različitih grupa koji čine društvo. Ako sve to primenimo i na situaciju nacionalnih manjina, onda imamo situaciju da u Srbiji postoji 26 za sada, sa tendencijom povećanja s obzirom na način utvrđivanja postojanja nacionalne manjine koje imaju svoje apsolutno legitimne demokratske interese. Ali ti interesi su i međusobno suprotstavljeni. Recimo veličina, broj pripadnika nacionalne manjine. Ono što odgovara nacionalnoj manjini sa velikim brojem, ne mora da odgovara i nacionalnoj manjini sa malim brojem, čak može da bude i suprotno. Ono što odgovara nacionalnoj manjini koja je homogenija u pogledu stanovanja, ne mora da bude ono što odgovara nacionalnoj manjini koja je raširena širom Srbije itd. U svemu tome postizati jednoumlje, saglasnost niti je moguće niti je preporučljivo niti je demokratski. Mi moramo od slučaja do slučaja da sve konkurentne interese balansiramo na bazi principa, i ne samo evropskih pravnih tekovina, nego i evropske prakse i tzv. principa funkcionalisanja evropskih, gde smo mi vrlo upućeni u izradi Akcionog plana za Poglavlje 23, gde smo zaista pokazali i Evropi i onim ljudima u Srbiji koji mogu i hoće da razumeju o čemu se ovde radi, da smo na visini zadatka, i da u tom smislu potpuno razumemo te najfinije nijanse u pogledu nalaženja rešenja koja nisu više crno-bela, nego su to rešenja vrlo nijansirana koja je potrebno naći da bi se uskladili svi ovi interesi o kojima pričamo. Imamo eksperte Evropske unije koji su kod nas dolazili, eksperte Saveta Evrope, koji imaju vrlo specifičan odnos prema nacionalnim savetima i mogućnosti njihove politizacije. To se nalazi u ekspertskom izveštaju. Kada je reč o nacionalnim savetima, mi sa jedne strane moramo da nađemo jedan balans, jednu sredinu između potrebe jednog predstavničkog tela, predstavničke institucije jedne nacionalne manjine, a sa druge strane da sprečimo da tu ipak dođe do

politizacije koja bi na neki način onda vodila isključenju zaštite interesa onih pripadnika te nacionalne manjine koji ili nisu učestvovali u pobedničkoj političkoj liniji ili oni koji ne žele da učestvuju u bilo kakvoj politizaciji, ali traže ostvarenja svojih uslova.

Nacionalne manjine se dele i po osnovu toga da li imaju ili nemaju svoje matične države. One koje imaju, imaju jedne interese, one koje nemaju, imaju druge interese. Na primer, logično je i legitimno da jedna zemlja, matična, susedna recimo, nema interes da svi pripadnici nacionalne manjine iz Srbije idu na studije u tu zemlju i tamo ostanu. Naprotiv,

imaju interes da ljudi završavaju fakultete u Srbiji i da ostaju u Srbiji kako ne bi došlo do nestanka ili smanjenja te nacionalne manjine na određenoj teritoriji. To opet postavlja pitanje da li je potrebno da su osnovne škole potpuno odvojene i da se nastava u potpunosti drži na jeziku nacionalne manjine ili da budu mešovite škole gde je i srpski jezik veoma prisutan, jer po inerciji ako imate osnovne i srednje škole na jeziku manjine, onda to po inerciji znači i fakultet u toj zemlji, onda to po inerciji znači da svi fakultetski obrazovani ljudi, pripadnici određene nacionalne manjine, živeće u matičnoj zemlji, a neće ostati da žive u Srbiji, primera radi.

Ono što naš Akcioni plan odlikuje i što će da u svakom slučaju da bude značajan razlog što ćemo mi uspeti u njegovom sprovodenju, ne samo zbog Evropske unije, nego i zbog nas samih, jeste, prvo, da je on inkluzivan, da u njegovom sastavljanju i sprovodenju učestvuju svi zainteresovani 99%; drugo, da je on urađen na izuzetno stručan, profesionalan za razliku od amaterskog ili nestručnog načina; i treće, da je primenjen onaj princip koji sam već spominjao do sada, a to je te-

meljnost za razliku od površnosti. To znači ne deset savremenih rečenica, kravata, odelo i ja sam sad stručnjak za sve, nego jedno temeljno izučavanje i proučavanje materije kojom se bavimo i onda uz jednu analizu problematike, jedno kvalitetno sačinjavanje plana aktivnosti, njihovo praćenje i kasnije praćenje rezultata mogu da daju nekakve promene.

I na kraju da se pozabavimo jednom Vama opštom temom. Koji su, po Vama, najveći problemi u srpskom pravosuđu i da li će oni biti rešeni pomenutim aktivnostima?

Izuzetan sam optimista kada je u pitanju rešavanje problema u srpskom pravosuđu, bazirano na tome da mi imamo plan. Ako vi hoćete da uzimate jednu kvalitetnu građevinu, možete da dovodite majstore, pa hajde stavi ovo, stavi ono, a možete da napravite plan da bude odoberen, da bude overen od strane stručnjaka, kao što je kod nas sad overen i da se onda planski prilazi i postižu rezultati. Tako je i u našem pravosuđu. Jedan od osnovnih problema jeste infrastrukturni. Mi na tome

intezivno radimo. Mi smo u poslednje četiri godine sa 62 000 kvadratnih metara kvalitetnog sudskog, odnosno pravosudnog prostora pojačali Srbiju. Sudije moraju da imaju uslove za rad. Drugi deo naših infrastrukturnih napora koji su isto merljivi, zacrtani u planu jeste kompjuterizacija i nekompjuterizacija, odnosno ikateli i neikateli je danas došlo na nivo da je to jednako pismenosti i nepismenosti u pravosuđu. To mora pod hitno da se sproveđe sa svim posledicama koje će biti dobre po kvalitet pravosuđa, jačanje procesne discipline, jačanje odgovornosti sudija, merenje rada i kvaliteta rada sudija, pa shodno tome i napredovanje i to na bazi nezavisnosti sudstva. Znači da same sudije ocenjuju svoj rad i da, znajući među sobom ko valja a ko ne valja, napreduju oni, za koje njihove kolege znaju da su vredni napredovanja, a mi sa naše strane da omogućimo ono što je potrebno kako sudijama, tako i drugim učesnicima u pravosudnom sistemu. Mi možemo da imamo sudije iz Švajcarske ili Amerike, ali ako imamo naše advokate i naše stranke, to neće da pasuje. Moraju svi zajedno polako da stasavaju i da una pređuju pravosudni sistem. Bez toga nema ništa.

Paunović: Položaj manjina u Srbiji je unapređen

Izvor: Tanjug

Posle poruka iz Rumunije da bi ta zemlja mogla da stavi veto na priključenje Srbije EU zbog vlaške manjine, direktorka Kancelarije za ljudska i manjinska prava, Suzana Paunović, ističe da Vlada Srbije ne reaguje na pretnje i ucene.

Vlada je okrenuta konstruktivnoj saradnji u regionu, a položaj manjina u Srbiji je unapređen, rekla je Paunović.

Takođe je podsetila da je u prethodnom periodu dosta toga urađeno na unapređenju položaja svih nacionalnih manjina, pa i rumunske i vlaške, i dodala da ne želi da komentariše „izjave predstavnika političkih stranaka iz drugih zemalja“, pa ni izjavu bivšeg predsednika, Trajana Baseskua, za koju primećuje da je verovatno više namenjena unutrašnjoj političkoj upotrebi.

Basesku je ranije izjavio da bi zvanični Bukešt mogao da stavi veto na priključenje Srbije Evropskoj uniji, ako Srbija ne bude u potpunosti poštovala bilateralni sporazum o zaštiti prava rumunske manjine.

Paunović kaže da se sa nacionalnim savezima nacionalnih manjina zajedno radi na rešavanju različitih problema, od ostvarivanja prava na obrazovanje, službenu upotrebu jeziku i pisma, informisanje i očuvanje kulturnog identiteta.

„Naše je da radimo svoj posao na najbolji način za svakog građanina Srbije i da rezultati koje postižemo govore umesto nas, a u procesu evrointegracije se, kao što ste videli, to vrednuje“, rekla je ona.

Paunović je zahvalila Vladi Rumunije na podršci koju pruža Srbiji na putu evrointegracije, podsetivši da je ta zemlja dala podršku za otvaranje Poglavlja 23 i pokazala spremnost da sa Srbijom podeli svoja iskustva i pruži joj stručnu podršku u tom procesu.

Ta podrška se ceni, rekla je ona i dodala da je želja da se i bilateralna pitanja sa Rumunijom u narednom periodu brže rešavaju. Iстакла је да ће Србија dati svoj doprinos konstruktivnom rešavanju svih otvorenih pitanja koja se tiču prava srpskih državljana rumunskog porekla.

U Nacionalnom savetu Vlaša Baseskuovu izjavu doživljavaju kao iznova otvoreni poziv da Srbija proglaši Vlahe Rumunima, što je, kako kaže Radiša Dragojević iz tog saveta, neosnovano.

On ocenjuje da se ponavlja priča iz 2012, kada je Basesku odbio da potpiše sporazum o kandidaturi Srbije za članstvo u EU, zahtevajući garancije da će prava rumunske manjine u Srbiji biti bolje zaštićena.

„Aktivnosti u vezi sa tim ambicijama u smislu zahteva za uvođenje obrazovanja na rumunskom i delovanje rumunske crkve su se odvijale u međuvremenu, ali ovo je opet otvoreni poziv da Srbija proglaši Vlahe Rumunima što je bez osnova“, rekao je Dragojević Tanjugu.

„Kao i svi građani, smatramo Rumuniju prijateljskom zemljom. Međutim, to pozivanje na zaštitu naših prava je bez osnova i bez povoda“, rekao je on.

U društvu za kulturu Vlaša i Rumuna iz Srbije „Ariadne Filum“ nisu bili iznenađeni Baseskuovom izjavom, mada, kako su u međuvremenu istakli, ne očekuju baš rumunski veto.

Predsednik Društva Zaviša Žurž rekao je ranije Tanjugu da oni očekuju da Srbija poštuje svoje zakone i Ustav i da oni ne žele da se izbore za svoja prava „na silu“.

„Protokol o rumunsko-vlaškoj manjini, koji su 2012. potpisale Srbija i Rumunija u Briselu, gotovo ni u čemu nije ispoštovan“, tvrdi on i naglašava da ta manjina nema rumunske škole, liturgije na rumunskom jeziku, medije...

Vlaši neće blokirati Srbiju na evropskom putu

Srbija je domovina Vlašima i oni je neće blokirati na putu ka EU, ali neće dozvoliti ni da neko postavi pitanje njihovog identiteta i da ih na silu predstavljaju kao Rumune, poručio je predsednik Vlaške stranke, Siniša Čelojević.

Čelojević je u saopštenju ocenio da se poslednjih nekoliko godina takozvano „vlaško pitanje“ pojavljuje u medijima kao nečija želja da pripadnike vlaške nacionalne manjine prikaže kao ljude koji će, u najmanju ruku, blokirati ulazak Srbije u Evropsku uniju.

Prema njegovim rečima, u poslednjih decenijama i po uočeno je jako delovanje rumunske propagande prema vlaškom stanovništvu u severoistočnoj Srbiji, kao i to da Republika Rumunija i Rumunska pravoslavna crkva ne kriju da im je namera da Vlahe u Srbiji „prevedu“ u Rumune.

„To je i suština „vlaškog pitanja“ koje po nama Vlasima i ne postoji. Jer mi znamo da je naša jedina domovina Srbija, u kojoj, sa više ili manje uspeha, ostvarujemo svoja manjinska prava, posredstvom nekoliko nevladinih organizacija ili političkih stranaka“, rekao je Čelojević.

On je istakao da, uz sve to, u Srbiji od pre nekoliko godina deluje i Nacionalni savet Vlaša, krovna organizacija svih kojima sebe smatraju Vlasima, kao i Nacionalni savet rumunske nacionalne manjine.

„Niko razuman ne spori pravo svima onima koji smatraju da su Vlasi severoistočne Srbije navodno Rumuni, ili, da su Vlasi, kojima je maternji jezik rumunski da svoja prava ostvaruju kroz tu organizaciju“, rekao je Čelojević.

„Kršeći pri tome, prava ogromnog broja Vlaša koji nikada neće prihvati da budu Rumuni, niti da im maternji jezik bude rumunski“, poručio je Čelojević.

Predsednik Vlaške stranke je zaključio da će Vlasi, kao starosedeoci na ovim prostorima, uvek jedinom domovinom smatrati Srbiju.

„A naš maternji jezik će, kao i uvek, biti vlaški. I spremni smo da ove tvrdnje provjerimo i na nekom referendumu“, zaključio je Čelojević.

Tepić: Mogućnost otvaranja još četiri poglavlja do kraja godine

Izvor: Tanjug

Predsednica skupštinskog Odbora za evropske integracije, Marinika Tepić, izrazila je nadu da će, do kraja godine, biti otvorena još četiri pregovaračka poglavlja sa Evropskom unijom.

Ona je, tokom susreta članova odbora, u Domu Narodne skupštine, sa poslanicom Bundestaga, Iris Eberl, članicom nemačkog Odbora za pitanja EU, takođe, podsetila na značajan korak načinjen otvaranjem pregovaračkih poglavlja 23 i 24.

Tom prilikom, Tepićeva je izrazila nadu da će "u skladu sa realističnim pogledom na trenutak i situaciju, za vreme predsedavanja Republike Slovačke Savetom Evropske unije, biti otvorena i poglavlja 5, 20, 25 i 26, od kojih bi poslednja dva brzo mogla biti i zatvorena".

Ona je, kako je saopštito skupštinsko Odeljenje za odnose sa javnošću, na sastanku nemačkoj parlamentarki pozelačela dobrodošlicu i zahvalila na kontinuiranoj podršci koju Nemačka pruža Srbiji na putu ka članstvu u Evropskoj uniji.

Tepić je istakla važnost uloge Odbora za

evropske integracije u razmatranju predloga pregovaračkih poglavlja koje dobija od Vlade Republike Srbije, kao glavnog pregovarača u procesu evrointegracija.

Iris Eberl zahvalila se na dobrodošlici i istakla da je počastovana velikim odzivom narodnih poslanika na sastanak. Izrazila je zadovoljstvo značajnom prisutnošću nemačkih kompanija u Srbiji, u šta se kako je istakla i sama uverila na putu kroz Srbiju.

Ona je, takođe, izrazila uverenje da će se, nakon otvaranja pregovaračkog Poglavlja 23, uslovi za strane investicije dodatno uprediti u Srbiji.

Eberl je naglasila da se Odbor za evropska pitanja Bundestaga, čiji je član, trudi da uvek bude objektivan, i da kao takav želi da vidi Srbiju u Evropskoj uniji, te je preporučila intenziviranje saradnje dva odbora, kako bi sugestije i preporuke Srbije dobile

još širi prostor primene.

U diskusiji su učesvovali i Vesna Marković, Vladimir Orlić i Elvira Kovač.

Marković je istakla da je od velikog značaja da se razgovara o svim aktuelnim temama, te navela da bi ih trebalo proširiti i na pitanje borbe protiv terorizma, koji je dobio globalne razmere.

Vladimir Orlić pozdravio je poslanicu Bundestaga u ime Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje, čiji je predsednik.

Eberl je obavestila prisutne da je u ime svog Odbora imenovana za Izvestioca za nacionalne manjine, te da je tokom posete Srbiji bila u prilici da se sastane sa nemačkom nacionalnom manjinom u kojoj su izrazili zadovoljstvo uslovima koje kao nacionalna manjina uživaju u Srbiji.

Elvira Kovač je, u ime narodnog poslanika manjinske stranke, upoznala Eberl sa osnivanjem nacionih saveta nacionalnih manjina i aktivnostima koje je Vlada sprovela u cilju unapređenja saradnje sa nacionalnim

Njilaš: Kvalitet udžbenika – tema pred svaki početak škole

Izvor: RTV | Foto: www.vojvodina.gov.rs

Pokrajinski sekretar za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine i nacionalne zajednice, Mihalj Njilaš, izjavio je da je pitanje kvaliteta udžbenika, posebno na jezicima manjina, aktualno na početku svake školske godine.

On je na radnom sastanku sa predstavnicima nacionalnih saveta nacionalnih manjina, Pedagoškog zavoda Vojvodine, Zavoda za udžbenike, Odeljenja u Novom Sadu i izdavačke kuće Klett, naglasio da postoji želja da se učenicima na vreme obezbede kvalitetni udžbenici.

Takođe, podsetio je na to da novi zakon o udžbenicima nudi neka jednostavnija rešenja postojećih problema, ali da – istovremeno – donosi druga nova pitanja i nedoumice. Stoga, upravo želja da se učenicima na vreme obezbede kvalitetni udžbenici i da se uspostavi pravac zajedničkog delovanja bili su razlozi za ovaj sastanak.

Pomoćnica pokrajinskog sekretara za obrazovanje, Biljana Kašerić, rekla je da su neophodna brza i adekvatna rešenja u vezi sa konačnim odobrenjem udžbenika koji su u

proceduri, udžbenicima za srednje škole, kao i donošenje novih originalno pisanih udžbenika na manjinskim jezicima.

Ona je naglasila i da su neophodna rešenja u pogledu nedorečenosti u procedurama u okviru Zakona o udžbenicima.

Prisutni su navodili pitanja i teškoće s kojima se susreću u svakodnevnom radu, predlažući ujedno i moguća rešenja.

Na kraju sastanka, zaključeno je da su susreti ovog tipa veoma korisni i da će se redovno periodično organizovati, što će doprineti boljom saradnji svih zainteresovanih za obezbeđivanje kvalitetnih udžbenika za učenike koji se školuju na maternjem jeziku.

Rodna ravnopravnost u radu nacionalnih saveta nacionalnih manjina

Foto: Medijacentar

Krajem avgusta meseca Centar za podršku ženama iz Kikinde organizovao je seminar „Rodna ravnopravnost u radu nacionalnih saveta nacionalnih manjina“. Tokom tri dana na Andrevlju su se predstavnice i predstavnici nacionalnih saveta bavili temom ženskih ljudskih prava, urodnjavanjem politika, jav-

nodavne vlasti. Osim nedoslednog ili arbiternog primenjivanja propisa, poseban problem predstavlja neusklađenost relevantnih strateških i akcionih planova.

Zanimalo nas je da li je pitanje rodne ravnopravnosti obrađeno i u Akcionom planu za unapređenje položaja nacionalnih manjina.

njine ne spominje se rodna ravnopravnost. Pribjavam se, da radna grupa koja će raditi na izmenama i dopunama Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina neće imati u vidu da u Akcionom planu koji se tiče rodne ravnopravnosti stoe dve tačke koje se moraju menjati, odnosno da u organima nacionalnih saveta mora biti 30% članova manje zastupljenog pola, dok se druga izmena tiče uspostavljanja zakonskog okvira za omogućavanje uvođenja tela unutar nacionalnih saveta a koja su zadužena za unapređenje rodne ravnopravnosti,“ rekla nam je Vukašinović.

Takođe, prema njenim rečima žene u nacionalnim savetima u predstojećem periodu imaju veliku odgovornost, jer moraju da se zalažu ne samo za unapređenje sopstvenog položaja u okviru nacionalnih saveta, već i za to da se pitanje rodne ravnopravnosti počne prepoznavati kao strateški važno i sa aspekta zaštite prava nacionalnih manjina.

Na seminaru je izlaganje imala i Ana Tomanova Makanova, predsednica Nacionalnog saveta slovačke nacionalne manjine, koja je ujedno i predsednica Odbora za rodnu ravnopravnost Skupštine AP Vojvodine. Za naš Bilten je izjavila, da će do kraja ove godine svi nacionalni saveti morati da formiraju radna tela koja će se baviti rodnom ravnopravnosću, a kako je navela, uskoro će na snagu stupiti i rodno budžetiranje, prema kojem će nacionalni saveti određivati svoje planove i aktivnosti.

Seminar „Rodna ravnopravnost u radu nacionalnih saveta nacionalnih manjina“ još jedan je u nizu edukacija za žene i muškarce aktivne u nacionalnim savetima nacionalnih manjina u Srbiji, a čije održavanje već nekoliko godina podržava Misija OEBS u Srbiji.

nim zagovaranjem politika rodne ravnopravnosti, kao i planiranjem aktivnosti na ovu temu koje će sprovesti u nacionalnim savetima.

Seminar je otvorila savetnica u Misiji OEBS u Srbiji, Lesli Hes, a među govornicama je bila i Eva Vukašinović, zamenica Pokrajinskog zaštitnika građana - ombudsmana za zaštitu prava nacionalnih manjina. Vukašinović je tom prilikom govorila o zakonskom i strateškom okviru primenjivanja principa rodne ravnopravnosti u odnosu na ostvarivanje prava nacionalnih manjina. Poseban naglasak u svom izlaganju zamenica Vukašinović stavila je na mogućnosti koje nacionalni saveti imaju za urodnjavanje politika kako u okviru samih saveta, tako i u odnosu na institucije izvršne i zako-

„Aкциони planovi služe da bi se postupak pridruživanja što brže sproveo i da bi u fokusu bile oblasti koje su nam bitne. Na moju veliku žalost, rodna ravnopravnost nije obuhvaćena posebnim akcionim planom za nacionalne manjine“, navodi zamenica Vukašinović.

„Pitanje rodne ravnopravnosti je sadržano u velikom akcionom planu, koji se odnosi na opšti položaj građana sa aspekta ostvarivanja pravde i u tom planu postoje osvrtna pitanja o ravnopravnosti žena i muškaraca i upućuje državu na donošenje nacionalne strategije sa posebnim akcionim planom za tu oblast. Doneta je Nacionalna strategija za rodnu ravnopravnost, prati je i Akcioni plan, a kad pričamo o Akcionom planu za ma-

Dani rusinske kulture

Izvor: Ruske slovo

UEtnografskom muzeju u Beogradu od 15. do 28. avgusta održani su „Dani rusinske kulture“. Manifestacija je rezultat saradnje Etnografskog muzeja, Zavoda za kulturu vojvođanskih Rusina, kao i drugih institucija i brojnih pojedinaca.

„Dani rusinske kulture“ otvoreni su izložbom „Obredi prelaza u fokusu objektiva fotografa Budinskih“. Direktorka Etnografskog muzeja, Mirjana

menute izložbe, dr Mirjani Đekić, etnologu, ispred Pokrajinskog zavoda za zaštitu spomenika kulture, Dejanu Radovanoviću, savetniku, konzerva-

Menković, naglasila je da su Dani nastali s idejom da se nacionalne majline predstave na nabolji mogući način, na onaj koji dopunjuje ono što ljudi već znaju ili ne znaju o Rusinima.

Posebna zahvalnost, kako je rekla Milenkovićeva, pripala je koautorki po-

toru u Muzeju Vojvodine, koji se pobrinuo za dizajnerski deo izložbe i Ljubici Otić, muzejskoj savetnici u Muzeju Vojvodine.

Na otvaranju izložbe prisutne su pozdravili i predsednik Nacionalnog sabora Rusina, Slavko Rac, v. d. direktor

rica Zavoda za kulturu vojvođanskih Rusina, Ivana Dudaš, potpredsednik Pokrajinske vlade i pokrajinski sekretar za privredu i turizam, Ivan Đoković.

Donedavni direktor Zavoda za kulturu vojvođanskih Rusina, Sergej Tamaš, istakao je da su Dani rusinske kulture na svojevrstan način kruna svega što je Zavod sebi postavio kao zadatak, a jedan od njih je i saradnja sa stručnim institucijama da bi se Rusini predstavili tamo gde im je i mesto, kakav je Etnografski muzej.

Tokom narednih dana publici je predstavljeno književno stvaralaštvo Rusina, o kojem su govorili akademik Julian Tamaš, Mihal Ramač, Irina Hardi Kovačević i Nikola Šanta.

Nije izostala ni prezentacija monografija „Igre bačko-sremskih Rusina“, i „Narodna nošnja bačko-sremskih Rusina“ o kojoj su govorili koreografi Joakim Rac, Nikola Gubaš i Zvonko Koštelnik, etnolog Katarina Radisavljević i istoričar-kustos Ljubica Otić, dok su svadbene običaje Rusina prikazali članovi KUD „Žetva“ iz Kucure. U muzičko-folklornom delu programa učestvovali su i članovi KPD „Karpati“ iz Vrbasa i ansambl Doma kulture Ruski Krstur.

Dani rusinske kulture u Beogradu završeni su naučnim predavanjem dr Janka Ramača „Rusini u južnoj Ugarskoj/Jugoslaviji“.

Praznik Slovaka u Srbiji po 55. put

Foto: Hlas Ijudu

Veliki broj pripadnika slovačke nacionalne zajednice u Srbiji, kao i brojni Slovaci iz inostranstva, i ove godine su se okupili u Bačkom Petrovcu na 55. Slovačkim narodnim svečanostima. Ovogodišnji nacionalni praznik Slovaka u Srbiji je trajao od 5. do 7. avgusta.

Svečanom otvaranju centralne manifestacije, osim brojnih građana, prisustvovale su brojne zvanice, među kojima su bili predstavnici republičke i pokrajinske Vlade, Ambasade Slovačke u Srbiji, predstavnici slovačke vlade, Nacionalnog saveta slovačke nacionalne manjine, Matice slovačke u Srbiji, Matice Slovačke kao i mnogi drugi goсти.

Manifestaciju su zvanično otvorili potpredsednik Pokrajinske vlade, Đorđe Milićević, i ambasadorka Slovačke Republike, Nj.E. Dagmar Repčekova.

Otvaramići manifestaciju potpredsednik Milićević je istakao da dobri etnički odnosi i poštovanje ljudskih i manjinskih prava čine jedno od ključnih obeležja Republike Srbije i AP Vojvodine, te da svaka nacionalna zajednica ima veliki značaj, a jedna od njih je i slovačka. Tom prilikom je rekao, da u Srbiji, posebno u Vojvodini, živi brojna slovačka zajednica, koja je tokom 260 godina izgradila vlastitu autohtonu kulturu, i koja teži da je i danas održava i unapređuje. Istakao je da je slovačka zajednica dala mnogo Vojvodini, počev od naivе Kovačice, koja je jedinstvena ne samo u Srbiji, već i u

svetu, do bogatog folklornog nasleđa, tradicionalnih nošnji, narodne umetnosti, muzike, plesova, različitih narečja i drugih vrednosti.

I ove godine organizatori Svečanosti su pripremili bogat program. Na repertoaru su bile brojne izložbe, pozorišne predstave, prezentacije knjiga, susreti učitelja,

novinara i umetnika, kao i brojni kulturno-umetnički programi i sportska dešavanja.

Kao i proteklih nekoliko godina i ove godine su na Susretu slovačkih novinara dodelili nagradu „Ana Njemoga Kolar“ za najbolji medijski proizvod o slovačkoj manjini u Srbiji na bilo kom jeziku osim na slovačkom. Nagradu dodeljuje Nacionalni savet slovačke nacionalne manjine, a nagradu za ovu godinu osvojila je novinarka „Politike“, Višnja Aranđelović, za tekst „Ulicom Maršala Tita odlaze u Evropu“.

Sporazum o obezbeđivanju udžbenika na albanskom jeziku

Izvor: Tanjug

Predstavnici Ministarstva prosvete, Nacionalnog saveta albanske manjine i Zavoda za udžbenike, potpisali su 9. avgusta Sporazum o obezbeđivanju nedostajećih udžbenika na albanskom jeziku.

Odlazeći ministar prosvete, Srđan Verbić, kaže da su potpisivanjem Sporazuma uspeli da završe veliki posao, kako bi se obezbedili udžbenici na jezicima nacionalnih manjina.

On je podsetio da su pre nekoliko meseci potpisani Sporazumi sa predstavnicima sedam nacionalnih manjina, a da albanska nacionalna manjina tada nije potpisala sporazum.

Pozitivna inicijativa, kako kaže, stigla je od predstavnika Bujanovca i Preševa, tako da nakon potpisivanja Sporazuma sledi priprema svih nedostajećih udžbenika.

Podseća da je akcija obezbeđivanja udžbenika na jezicima nacionalnih manjina najbolje ocenjena u sproveđenju akcionih planova za Poglavlje 23.

„Zadovoljan sam što smo ovu etapu posla uspešno završili do kraja mandata“, naglasio je Verbić. Sada je potrebna, nastavlja on, zajednička akcija da se pripreme udžbenici – prevedu postojeći ili pišu novi.

Predsednik Nacionalnog saveta albanske nacionalne manjine, Jonuz Musliu, podsetio je da u preševskoj dolini već godinama učenici nemaju

udžbenike na albanskom jeziku.

„Do septembra je kratak rok, ali nadam se da će nekoliko udžbenika uspeti da se prevede“, rekao je Musliu.

Direktor Zavoda, Dragoljub Kojićić, kaže da je sporazum važan za ministarstvo, ali i predstavnike albanske nacionalne zajednice.

„Ministarstvo je na ovaj način zaočuilo obaveze Srbije prema nacionalnim manjinama“, naglasio je Kojićić.

Predstavnici ministarstva prosvete ranije su potisali sporazum sa predstavnicima sedam nacionalnih manjina o obezbeđivanju nedostajećih udžbenika - bošnjačkom, bugarskom, mađarskom, rumunskom, rusinskom, slovačkom i hrvatskom nacionalnom zajednicom.

Za štampanje nedostajećih udžbenika na jezicima nacionalnih manjina Ministarstvo prosvete obezbedilo je 134 miliona dinara.

Bošnjačka zajednica

Zaokruživanje modela nastave na bosanskom jeziku u Sandžaku

Izvor: Bošnjačko nacionalno vijeće

Predstavnici Bošnjačkog nacionalnog vijeća danas su održali sastanak sa ministrom prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, dr Srđanom Verbićem na temu realizacije Memoranduma o saradnji u oblasti izdavanja udžbenika na bosanskom jeziku koji je potписан 24. marta 2016. godine u Beogradu sa Ministarstvom prosvete i JP Zavodom za udžbenike.

Istog dana predstavnici Vijeća su obavili i razgovore sa predstavnicima Zavoda za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja na temu izrade obrazovnih standarda i završnog ispita za prvu generaciju

učenika 8. razreda osnovne škole koji završavaju nastavu na bosanskom jeziku na kraju školske 2016/2017. godine čime će se zaokružiti proces obrazovanja na bosanskom jeziku za osnovne škole.

Standardi predstavljaju osnov za završni ispit koji učenici polažu na materijem bosanskom jeziku i doprinjeti će kvalitetu znanja učenika koji pohađaju nastavu na bosanskom jeziku.

Bošnjačko nacionalno vijeće na sastanku su predstavljali potpredsjednik Vijeća, Esad Džudžo, i prof. dr. Sead Šemšović, član Odbora za obrazovanje i autor udžbenika za bosanski jezik sa elementima nacionalne kulture.

Dani bunjevačke kulture

Izvor: www.bunjevci.net

Bajmoku su, već tradicionalno poslidnjeg vikenda avgusta, održani „Dani bunjevačke kulture”, u organizaciji BKC „Bajmok”. Ovogodišnje izdanje bilo je jedanajsto, a, ko i raniji godina, bilo je podiljeno u dva dela. Petak, 26. avgust, bio je rezervisan za promociju dokumentarnog filma, dok su dan kasnije zamršili tradicionalni gurmanluci u okviru „Festivala bunjevački ila”.

Drugi dan manifestacije u Bajmoku bio je posvećen kuvanju tradicionalni ila, a oko trideset učesnika pripravilo je šezdesetak gotovo jednakog ukusni ila. Svi učesnici su dobili diplome, a najbolji su i posebno nagrađeni. Ivanka Tumbas je imala najangažovaniji štand, nagradu za aranžman risarskog doručka dobio je „Desin salaš” iz Sombora, gosti iz Udu-

kim zvanicama i drugim gostima svečano prikazu dvi etno-izložbe „Kruna – simbol Dužijance” i „Vridne ruke – od žita do kruva”, autora Stipana Budimčevića, odnosno Kate Kuntić.

– Veoma smo srični što smo po treći put u Kulturnom centru Novog Sada ugostili kulturno-umitnička društva iz bunjevačkog nacionalnog korpusa koja žele da se pridstave i prikazu svoje tradicionalno stvaralaštvo. Naravno, to uspivamo nuž pomoć Grada Novog Sada, Nacionalnog savita bunjevačke nacionalne manjine. Oko snica programa je obilujuvanje nacionalnog praznika „Dužijance”. Zato smo i prikazali krune od slame na jednoj etno-izložbi, a na drugoj put kojeg svako zrno žita mora proći do kruva – izdivanila je Svetlana Babić, pridsidnica UG „Bunjevački kulturni centar – Novi Sad”.

Med gostima je bio i Zdravko Jelušić, pridsidnik Skupštine Grada Novog Sada. Prilikom obraćanja medijima, prije početka programa je istakao:

– Novi Sad je prepoznat kao grad u kome su svi sa svojim manifestacijama dobrodošli, jer je ovo uvek bio grad koji je simbol multietničnosti i multikulturalnosti. Nama je drago i verujemo da će i Dužijanca u Novom Sadu nastaviti da se obeležava, ne samo u narednih godinu-dve dana, nego da će to postati tradicionalna manifestacija.

Koliko je važno pridstaviti bunjevačku zajednicu i u Novom Sadu izdivanila je dr Suzana Kujundžić Ostojić, pridsidnica Nacionalnog savita bunjevačke nacionalne manjine.

– Izuzetno je važno pridstaviti sebe, ne samo tamo di se nalaziš, nego pokazati i drugima svoju kulturu. Novi Sad je i administrativni centar Vojvodine, i važno je da se prikažemo tu di se kroji sudbina svi nacionalni manjina u pokrajini. No, mi smo i, bar jednim malim dilom, kod kuće, podsitiću se samo 1918. godine i Velike narodne Skupštine.

ženja Nemaca „Maria Theresiopolis” su pripravili najbolji kolač, najmlađa kuvarica bila je Ena Mihaljević, najstarije ilo (listiće) pripravila je Marija Bagi, a u UG „Bunjevačka vila” stigla je nagrada za najautentičnije ilo – papke, dok je za najbolju kuvaricu proglašena Dragica Lazić Kaluđerski sa „Dadinog salaša” iz Sivca. Posebnu nagradu dobila je „veteranka” Festivala, Katica Bedeković, ona ove godine nije mogla kuvat, ali je ipak došla da pruži podršku.

O bunjevačkoj kulturi i u Novom Sadu

Kulturni centar Novog Sada bio je domaćin centralne proslave „Dana bunjevačke kulture” u Novom Sadu, a rič je o manifestaciji koju već treću godinu organizuje UG „Bunjevački kulturni centar – Novi Sad”.

Bila je to prilika da se prid brojnim viso-

I Hrvati iz Srbije na skupu o hrvatsko-srpskim odnosima

Izvor: Hrvatska riječ

Golubiću kraj Obrovca (Hrvatska) od 19. do 21. kolovoza održan je znanstveni skup i skup političara koji je posvećen hrvatsko-srpskim društveno-političkim odnosima. Skup su organizirali Centar za istoriju, demokratiju i pomirenje iz Novog Sada i Udruga za povijest, demokraciju i pomirenje iz Golubića i predstavlja deveti po redu međunarodni skup (znanstveni simpozij) o hrvatsko-srpskim odnosima pod nazivom „Hrvatsko srpski odnosi; izbjeglice i migranti, mirna koegzistencija i rješavanje krize“. Skup u Golubiću je okupio relevantne političke aktere na državnoj i lokalnoj razini, predstavnike civilnog sektora, medija, neovisne eksperte itd.

Odnosi na najnižoj razini

Premda je tema bila pretežito usmjerena na neriješena pitanja i izazove koje sa sobom donosi migrantska kriza, na skupu je bilo riječi i o drugim relevantnim pitanjima, pa tako i aktualnim položajima hrvatske zajednice u Srbiji i srpske u Hrvatskoj. Otvorena pitanja koja postoje i dalje između dvije države dodatno su produbljena pogoršavanjem migrantske krize koja je pogodila i teritorij zapadnog Balkana. Viđenje postojeće situacije i pregled aktualnog

položaja Hrvata u Srbiji, kao i mogućih perspektiva unaprjeđenja dao je pred-

sjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, Tomislav Žigmanov, a prenosи press služba ove stranke.

Žigmanov je istaknuo da predstavnici Hrvata u Srbiji, ali i sami pripadnici hrvatske zajednice, nastoje biti aktivni subjekti u političkim događajima koji će svojim djelovanjem aktivno doprinositi boljem i transparentnijem doноšenju odluka koje su bitne za Hrvate u Srbiji. Osvrćući se na postojeće stanje u hrvatsko-srpskim odnosima Žigmanov je naglasio kako je situacija na najnižim mogućim razinama od 90-ih godina, pri tom smatrajući da odgovornost leži u djelovanju pojedinih političkih aktera koji su bili aktivni 90-ih godina. Zbog takvog djelovanja, smatra Žigmanov, hrvatska zajednica u Srbiji se stigmatizira, instrumentalizira kao jedan od glavnih krivaca, isključuje se iz donošenja odluka koje su bitne za njezin položaj.

Strategija obrazovanja po prvi put

Izvor: Hrvatsko nacionalno vijeće

Ove godine hrvatska nacionalna manjina će po prvi put dobiti izrađeni i usvojen dokument „Strategija obrazovanja Hrvata u Srbiji“.

Nakon nekoliko dokumenata, platforme obrazovanja, rada, traženja i promišljanja na temu obrazovanja

Hrvata u Srbiji, skupina mladih i ambicioznih stručnjaka doprinjela je da obrazovanje Hrvata u Srbiji

zadobije posebnu notu i zacrtava smjer zasnovan na studioznim analizama i istraživanjima. Ovakav iskorak podstakla je Fondacija za otvoreno društvo koja je odobrila projekat izrade i tiskanja ovog važnog dokumenta.

Implementacija projekta je već u početku fazi, završene su obuke članova tima, određivanje vizije, misije, analiza arhivskih dokumenata, slijedi još ispitivanje javnog mnjenja, sačinjavanje akcijskog plana kao bi se snage učvrstile, a slabosti prevazišle. Nakon izrade, dokument će proći javne rasprave kako bi se što više članova zajednice uključili i doprinjeli, da mrtvo slovo s papira bude „živa“ stvar koju će zagovarati i srcem provoditi najveći broj pripadnika hrvatske zajednice u Srbiji.

TV Mozaik prestala sa radom

Početkom meseca je redakcija TV Mozaik iz Novog Sada saopštila, da nakon 12 godina prekida da emituje program na neodređeno vreme.

Kako su u saopštenju naveli, rad prekidaju zbog nebrige i neodgovornosti osnivača, kao i nedostatka osnovnih uslova za rad. Od tada emituju samo arhivske programe. Redakcija je godinama nastojala da izveštava i o događajima o kojima drugi mediji nisu, a koji su se ticali mađarske nacionalne zajednice, čime su stekli naklonost šireg kruga gledalaca.

Napominjemo, da su zaposleni u ovoj televiziji poslednju platu dobili u aprilu ove godine. Nemaju zdravstveno osiguranje, a nisu uplaćivani ni doprinosi

za penzijsko i invalidsko osiguranje. U poslednjih nekoliko godina došlo je do smanjenja broja zaposlenih, kao i honorarno angažovanih saradnika. Umeto 16 zaposlenih do avgusta tekuće godine je ostalo svega 7 radnika.

Naš sagovornik, koji je želeo da ostane anoniman, za ovo izdanje Biltena je rekao da celu situaciju otežava činjenica da niko od nadležnih ne daje nikavu informaciju o tome da li će rad biti nastavljen ili ne. „Rečeno nam je da smo još uvek zaposleni u TV Mozaik, ali da više ne moramo da dolazimo na posao. Zarade, naravno, nismo dobili, a ne znamo ni da li ćemo ih uopšte dobiti, kao ni dokle će trajati ova agonia,“ navodi.

Ova televizija je kao prva nezavisna televizija vojvođanskih Mađara osnovana 1. septembra 2004. godine od strane Fondacije "Mozaik".

Svoj lokalni program na frekvenciji koju je delila sa TV Delta emitovala je naizmenično po dva sata dnevno a zahvaljujući kablovskim operaterima imala je regionalni karakter.

Romska zajednica

Povećan broj zaposlenih Roma

Izvor: Tanjug

Sa evidencije Nacionalne službe za zapošljavanje u prvih sedam meseci ove godine zaposleno je 1.752 Roma, što je povećanje od 92 odsto u odnosu na prošlu godinu.

Međutim, kako poručuju iz Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja čitav sistem mora da se uključi, kako bi se rešio problem nezaposlenosti romske zajednice, odnosno potrebno je stvoriti sistem jednakih šansi za sve i boriti se protiv bilo kakvih predrasuda, koje postoje u našem društvu.

Kako u Ministarstvu navode, potrebno je da se Romi aktivnije uključe u traženje posla, a država bi trebalo da pomogne određenim subvencijama za samozapošljavanje.

Primer dobre prakse je firma "Imo reciklaža" u Mladenovcu, koja zapošljava oko 50 ljudi, uglavnom Roma.

Direktor Nacionalne službe za zapošljavanje, Zoran Martinović, pohvalio je "Imo reciklažu" kao pozitivan primer firme koja u saradnji sa NSZ sprovodi aktivne mere politike zapošljavanja.

"Godišnje se u toj firmi zaposli tri do četiri lica romske nacionalnosti. To možda deluje kao mali broj, ali nama je svako radno mesto otvoreno za Rome dragoceno", rekao je Martinović.

Dobar pokazatelj je, nastavlja on, što je povećan broj Roma na evidenciji nacionalne službe za zapošljavanje što govori da su iz pasivnog stanja prešli u aktivnu fazu da traže posao.

"U ovoj godini nam je plan da oko 100 lica uključimo u program samozapošljavanja, da oni budu osnivači radnji i zapošljavanju sebe i svoju porodicu", rekao je Martinović.

Obrazovanje Roma je ključno za njihovo zapošljavanje, a direktor NSZ kaže da je u program obrazovanja za odrasle prošle godine uključeno 1.450 lica, od toga 635 Roma.

Predsednik Nacionalnog saveta Roma, Vito米尔 Mihajlović, kaže da je nezaposlenost kod Roma oko 90 odsto, te zbog toga ne mogu da izadu iz začaranog kruga siromaštva.

"Primer dobre prakse su privatne firme gde su vlasnici pripadnici romske zajednice koji zapošljavaju određeni broj svojih su-narodnika", rekao je Mihajlović.

On je ukazao da Roma i dalje nema u javnim institucijama - zdravstvu, sudstvu, prosveti, policiji i da će se sa Vladom Srbije intenzivnije raditi na sprovođenju strategije koja podrazumeva uključivanje Roma u javni sektor.

Direktor firme "Imo reciklaža", Zoran Simić, kaže da u dve firme zapošljavaju više od 50 ljudi u ovom trenutku i da je određeni broj romske nacionalne manjine.

Kako kaže, koriste subvencije NSZ i imaju dobru saradnju sa državom, a da mal problem predstavlja needukovana radna snaga, jer tehnologija ide napred, moraju da koriste nove metode, tehnologije.

Centar za istraživanja migracija
Center for Migration Studies

Publikaciju podržava Fondacija za otvoreno društvo, Ambasada Sjedinjenih Američkih Država iz Beograda i Misija OEBS u Srbiji. Mišljenja objavljena u biltenu ne predstavljaju nužno zvanične stavove vlada i organizacija koje finansiraju projekat